

Spelfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 14 motionsyrkanden om spelfrågor från den allmänna motionstiden 2013.

Förslagen gäller en reglerad spelmarknad, marknadsföring av spel, främjandeförbudet, jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet och LAN-spel. Två av dessa yrkanden behandlas i förenklad form eftersom de är likalydande eller snarlika med förslag som utskottet behandlat tidigare under valperioden.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

I betänkandet finns fyra reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Reglerad spelmarknad	6
Marknadsföring av spel	9
Främjandeförbudet	10
Jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet	12
LAN-spel	13
Motionsyrkanden som bereds i förenklad form	14
Reservationer	16
1. Reglerad spelmarknad, punkt 1 (MP)	16
2. Marknadsföring av spel, punkt 2 (SD)	17
3. Jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet, punkt 4 (MP)	18
4. LAN-spel, punkt 5 (MP)	18
Särskilda yttranden	20
1. Spelfrågor (S)	20
2. Spelfrågor (V)	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Reglerad spelmarknad

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr205 av Andreas Carlson (KD) yrkande 1,

2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 1 och

2013/14:Kr263 av Gunnar Axén och Carl-Oskar Bohlin (båda M) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (MP)

2. Marknadsföring av spel

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr283 av Margareta Larsson (SD).

Reservation 2 (SD)

3. Främjandeförbudet

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr286 av Carl-Oskar Bohlin och Gunnar Axén (båda M).

4. Jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 3 (MP)

5. LAN-spel

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 4,

2013/14:Kr260 av Henrik Ripa (M),

2013/14:Kr327 av Krister Hammarbergh (M) och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 4 (MP)

6. Motionsyrkanden som bereds i förenklad form

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju322 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) och

2013/14:N229 av Jan R Andersson (M) yrkande 2.

Stockholm den 23 januari 2014

På kulturutskottets vägnar

Gunilla Carlsson i Hisings Backa

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Ulf Nilsson (FP), Cecilia Magnusson (M), Anne Marie Brodén (M), Peter Johnsson (S), Göran Montan (M), Per Svedberg (S), Per Lodenius (C), Isak From (S), Amir Adan (M), Lars-Axel Nordell (KD), Margareta Larsson (SD), Lars Ohly (V), Agneta Gille (S), Peter Jutterström (M) och Agneta Börjesson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 14 motionsyrkanden om spelfrågor från den allmänna motionstiden 2013.

Kulturutskottet har under beredningen av ärendet, den 21 januari 2014, fått information av finansmarknadsminister Peter Norman med medarbetare.

Utskottets överväganden

Reglerad spelmarknad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en omreglering på spelområdet med hänvisning till att Lotteriinspektionens omvärldsbevakning med en fördjupad studie bör avvaktas och till att regeringen därefter har för avsikt att återkomma till riksdagen med förslag i syfte att få till stånd ett väl fungerande regelverk på området.

Jämför reservation 1 (MP).

Motionerna

Andreas Carlson (KD) framhåller i motion 2013/14:Kr205 att det överordnade målet för Kristdemokraternas spelpolitik är en sund och säker spelmarknad där sociala skyddsintressen och efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former. Motionären vill att ett licenssystem för privata spelaktörer införs, där tillstånd ges av en tillsynsmyndighet som också har sanktionsmöjligheter (yrkande 1).

Agneta Börjesson m.fl. (MP) understryker i kommittémotion 2013/14:Kr214 att behovet av en mer fungerande spelreglering ökar för var dag som går. Motionärerna anser att fler aktörer bör släppas in på spelmarknaden enligt ett licenssystem där staten får en delvis ny roll. Samtliga aktörer som får licens bör enligt motionärerna omfattas av samma regler och system för självreglering. Även skraplotter och onlinebingo bör ingå i licenssystemet. Casino Cosmopols verksamhet samt automatspel och Lotto bör däremot enligt motionärerna vara kvar i monopol (yrkande 1).

Gunnar Axén och Carl-Oskar Bohlin (båda M) anser i motion 2013/14:Kr263 att det finns anledning att se över möjligheten att avskaffa det statliga spelmonopolet. I stället skulle en mer ändamålsenlig reglering av svensk spelmarknad kunna utgå från en ramlagstiftning, som kombineras med tillståndskrav där tillståndsgivningen sköts av en myndighet (yrkande 1). Motionärerna framhåller att dagens reglering av svensk spelmarknad innebär att staten är en betydande aktör på samma marknad som den själv kontrollerar och bestämmer över. Detta leder enligt motionärerna till att det statliga spelbolaget Svenska Spel försvarar sitt monopol och bekämpar andra aktörer som försöker etablera sig på och utveckla spelmarknaden (yrkande 2). Den bristande konkurrensen på spelmarknaden leder också enligt motionärerna till att en lägre vinstandel går tillbaka till spelarna och till ett sämre konsumentskydd (yrkande 3).

Bakgrund

Frågan om en reglerad spelmarknad har behandlats i Spelutredningens slutbetänkande En framtida spelreglering (SOU 2008:124). Spelutredningens utgångspunkt för en framtida spelreglering är att Sverige även i fortsättningen ska ha en nationell reglering av spel. Denna reglering bör vara en förbudslagstiftning som bygger på principen att alla lotterier i Sverige kräver tillstånd och att alla tillstånd står under offentlig kontroll. Den föreslagna regleringen syftar till att upprätthålla den svenska spelpolitiken, som har till mål att motverka spelberoende och kriminalitet. Spelregleringen ska enligt förslaget fortfarande bygga på ensamrätter för spel. Spelutredningen bedömer att de mest problematiska spelen är spel på värdeautomater, kasinospel och interaktiva internetspel (bl.a. internetpoker och internetbingo). Dessa spel föreslås därför vara förbehållna det statsägda bolaget Svenska Spel.

Spelutredningen föreslår två alternativ för en framtida spelreglering. Det första alternativet innebär att den nuvarande spelregleringen behålls men stramas upp i syfte att motverka spelberoende och brott. För att möta problemet med okontrollerat spelande på utländska webbsidor föreslår utredningen som ett andra alternativ att man öppnar viss tillståndsgivning för nya aktörer. Tillstånden föreslås omfatta vadhållning (oddsspel och tipsspel) med undantag för vadhållning i samband med hästtävlingar. Förslaget innebär att Svenska Spel inte längre bör bedriva sådan vadhållning som har öppnats för nya aktörer. Utredningen föreslår dock att AB Trav och Galopp (ATG) ska ha kvar sin ensamrätt att bedriva vadhållning på hästar.

Båda alternativen innefattar ett förslag till en ny ramlag för lotterier och spel med en klar ansvarsfördelning mellan riksdag, regering och tillsynsmyndighet. Lotteriinspektionen föreslås ändra namn till Spelmarknadsinspektionen och ha till uppgift att vara tillsyns- och tillståndsmyndighet för allt tillståndspliktigt lotteri. Detta innebär att regeringens och kommunernas roll som tillståndsmyndigheter samt länsstyrelsernas roll som tillstånds- och tillsynsmyndigheter skulle upphöra.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17) bl.a. följande:

Regleringen på spelområdet ska säkerställa att avigsidorna med spel om pengar inte ökar, samt minska skadeverkningarna av överdrivet spelande. Den övervägande majoriteten av det totala spelandet sker i reglerade former hos spelaktörer som har tillstånd i Sverige, samtidigt som spelandet över internet visar en något annorlunda bild. För att undvika att åtgärder vidtas som leder utvecklingen åt fel håll vill regeringen skaffa sig ytterligare beslutsunderlag gällande en eventuell större förändring av spelregleringen. När det gäller skydd och ansvar för spelarna ska ett antal länder som ändrat sin reglering de senaste åren studeras [...] Förutsättningarna för de statligt kontrollerade bolagen att få tillstånd ska vara tydligt reglerade. Tillståndsprövningen bör flyttas från regeringen till Lotteriinspektionen. Regeringen avser också att ta ett mer samlat grepp över spelberoendet och vård av spelberoende. Lot-

terilagen bör kompletteras med regler om spelansvar och marknadsföring och det ska finnas effektiva sanktioner för att säkerställa att kraven efterlevs. Vidare bör införas obligatoriska krav på bolagen att erbjuda spelarna att sätta gränser i fråga om tid och pengar vid onlinespel. Där till bör övervägas om det ska ställas krav på verktyg där spelarna online kan bedöma om deras spelande är i riskzonen för att vara skadligt.

Regeringen gav den 19 december 2013 i regleringsbrevet för 2014 Lotteriinspektionen i uppdrag att genomföra en fördjupad studie om spelregleringen i olika länder och dess effekter. De länder som främst ska belysas är de länder som omreglerat sin marknad, särskilt Danmark, Finland, Storbritannien, Italien och Frankrike. Regeringen önskar en helhetsbild av ländernas spelmarknad såväl före som efter omregleringen. Det ska bl.a. framgå vilka effekter som uppstått som en följd av omregleringen med fokus på utvecklingen i fråga om illegala aktörer, förändringen av marknadsandelar för samtliga spelformer, utvecklingen av landets marknadsföring på spelområdet, utvecklingen av farliga spel samt omregleringens påverkan på landets skatteintäkter. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 31 maj 2014.

Europeiska kommissionen begärde den 20 november 2013 dels i ett kompletterande motiverat yttrande, dels i ett motiverat yttrande att Sverige inom två månader ska foga sig i EU:s regler om fri rörlighet för tjänster. Detta med anledning av svensk reglering av ”inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster på området vadhallningstjänster i samband med idrottstävlingar” och på ”området för pokerspel”. När det gäller vadhallningstjänster i samband med idrottstävlingar fick Sverige en formell underrättelse från kommissionen den 10 april 2006, och delgavs ett motiverat yttrande den 29 juni 2007. När det gäller pokerspel fick Sverige en formell underrättelse den 1 februari 2008. Regeringen lämnade den 21 januari 2014 ett yttrande till kommissionen, där regeringen anser att den svenska regleringen är förenlig med EU-rätten.

Finansmarknadsminister Peter Norman uppgav vid sitt möte med kulturutskottet den 21 januari 2014 att utgångspunkterna för regeringen är att målet är en sund och säker spelmarknad, att på kort sikt effektivisera nuvarande regelverk och att på lång sikt ompröva regleringen utifrån försiktighetsprincipen. Ministern angav vidare att regeringen internt, vid sidan av Lotteriinspektionens uppdrag, utreder frågor om marknadsföring, spelansvar och tillståndsgivning. Regeringen avser att lämna en spelproposition till riksdagen i juli 2015.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det av flera skäl finns behov av en omreglering av spelmarknaden, och att denna omreglering bör påskyndas, samt konstaterar att även regeringen anser att det måste ske ändringar i regelverket på spelområdet för att få till stånd en väl fungerande spelmarknad. Utskottet välkomnar dels det uppdrag som regeringen gett Lotteriinspektionen att göra en

omvärldsbevakning och fördjupad studie om spelregleringen och dess effekter i de länder som genomfört en omreglering av sin spelmarknad, dels den interna utredning som regeringen arbetar med som rör marknadsföring, spelansvar och tillståndsgivning. Detta beredningsarbete bör enligt utskottets uppfattning avvaktas, och utskottet avstyrker därför motionerna 2013/14:Kr205 (KD) yrkande 1, 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 1 och 2013/14:Kr263 (M) yrkandena 1–3.

Marknadsföring av spel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om aggressiv marknadsföring av spel med hänvisning till bl.a. de nya begränsningar och krav som ställts av regeringen när det gäller marknadsföring.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

Margareta Larsson (SD) anser i motion 2013/14:Kr283 att det är angeläget att höja ambitionen för att motverka spelmissbruk, och att ett förbud mot aggressiv marknadsföring därför ska genomföras.

Bakgrund

Riksrevisionen rekommenderade i sin rapport Riksrevisionens rapport om staten på spelmarknaden – när man målen? (2012/13:52) regeringen att vidta åtgärder för att komplettera lotterilagen (1994:1000) med preciserade bestämmelser om spelansvarsåtgärder och marknadsföring som är anpassade till spelens farlighetsgrad.

Riksrevisionen påtalade att marknadsföringen ska vara restriktiv och måttfull för att uppnå spelpolitikens syfte och att detta förutsätter väl fungerande ramar som klargör inom vilka kriterier marknadsföringen får ske, och som därmed möjliggör en effektiv tillsyn. Riksrevisionen konstaterade också att marknadsföringsvillkoren i tillstånden skilde sig åt mellan spelformer av samma eller snarlik farlighetsgrad ur spelberoendesynpunkt. Regeringens och Lotteriinspektionens marknadsföringsvillkor för AB Trav och Galopp (ATG) och de ideella organisationernas internet- och mobilspel var enligt Riksrevisionen strängare än villkoren för Svenska Spel.

Regeringen införde i juni 2013 i Svenska Spels och ATG:s tillståndsbeslut, med anledning av Riksrevisionens rapport, begränsningar av och krav på marknadsföring. Kortfattat omfattar begränsningarna och kraven att reklamen ska vara måttfull, den får inte vara uppsökande eller påträngande, särskild försiktighet ska iakttas vid marknadsföringen av jackpottar, num-

ret till stödlinjen ska i princip alltid anges i marknadsföringen (med undantag för i radio) och bolagen får inte i marknadsföring på internet länka till sidor med spel.

Regeringen har även gett Lotteriinspektionen i uppdrag att utfärda kompletterande villkor i fråga om ATG:s och Svenska Spels marknadsföring. Dessa villkor bereds för närvarande av Lotteriinspektionen.

Enligt uppgift från Svenska Spel har Svenska Spel i dag knappt 49 procent av andelen på spelmarknaden, men står för knappt 18 procent av spelreklamen i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på de nya begränsningar, krav och villkor på marknadsföring av spel som regeringen har satt upp för ATG och Svenska Spel och på det uppdrag regeringen gett Lotteriinspektionen att utfärda kompletterande villkor om marknadsföring. Den omvärldsbevakning som Lotteriinspektionen fått i uppdrag att göra, bl.a. när det gäller utvecklingen av marknadsföringen på spelområdet och utvecklingen av farliga spel i de länder som omreglerat sin spelmarknad relativt nyligen, välkomnas också av utskottet. Utskottet anser inte att det nu är påkallat med ett förbud mot aggressiv marknadsföring som motionären efterlyser. Motion 2013/14: Kr283 (SD) avstyrks.

Främjandeförbudet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om främjandeförbudet med hänvisning till att det pågående beredningsarbetet bör avvaktas.

Motionen

Carl-Oskar Bohlin och Gunnar Axén (båda M) anser i motion 2013/14: Kr286 att en översyn bör göras av främjandeförbudet i 38 § och 54 § andra stycket lotterilagen (1994:1000) inom ramen för regeringens pågående utredning om spelfrågan. Enligt motionärerna strider bestämmelserna mot det EU-rättsliga diskrimineringsförbudet och har således spelat ut sin roll.

Bakgrund

I 38 § lotterilagen (1994:1000) anges att det inte är tillåtet att i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte främja deltagandet i ett utom landet anordnat lotteri. I 54 § andra stycket anges att den som olovligen i

yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte uppsåtligt främjar deltagande i ett utom landet anordnat lotteri, om främjandet särskilt avser deltagande från Sverige, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Svea hovrätt meddelade den 22 juni 2011 en dom mot de två före detta chefredaktörerna och ansvariga utgivarna för Expressen respektive Aftonbladet. De hade åtalats för brott mot lotterilagen för att de hade främjat deltagandet i lotterier som anordnats utomlands genom att låta föra in spelannonser i Expressen och Aftonbladet. De båda dömdes av tingsrätten till dagsböter och överklagade domarna till hovrätten. Hovrätten begärde in ett s.k. förhandsavgörande från EU-domstolen. I förhandsavgörandet anförde EU-domstolen bl.a. att EU-rätten utgör hinder för lagstiftning som innebär att den som främjar spel och vadslagning som anordnas i en annan medlemsstat kan bli föremål för strängare påföljder än den som främjar otillåtna spel som anordnas i landet. Straffbestämmelsen i lotterilagen tar efter en lagändring endast sikte på den som främjar deltagande i spel som anordnas utomlands och inte längre på den som främjar deltagande i otillåtna spel som anordnas i Sverige. Detta innebär att den som främjar sådana spel som anordnas utomlands drabbas av strängare påföljder än den som främjar spel som anordnas i Sverige. Enligt hovrätten medför detta att den nuvarande lydelsen av straffbestämmelsen i den svenska lotterilagen strider mot EU-rättens diskrimineringsförbud och att straffbestämmelsen därmed inte kan tillämpas i målet. Hovrätten upphävde därför tingsrättens domar och ogillade åtalen mot de före detta chefredaktörerna. Hovrättens dom överklagades av Riksåklagaren. Högsta domstolen beviljade prövningstillstånd och fastställde den 21 december 2012 hovrättens domslut.

I slutbetänkandet En framtida spelreglering (SOU 2008:124) anser Spelutredningen när det gäller främjandeförbudet att det även fortsättningsvis kommer att finnas ett starkt behov av ett sådant förbud, men föreslår en viss förändring. Bland annat föreslås att straffbestämmelsen som är knuten till främjandeförbudet och som i dag finns i 54 § andra stycket lotterilagen, ska utvidgas till att avse alla överträdelser av främjandeförbudet, oavsett om det är ett svenskt eller utländskt lotteri.

Enligt inhämtad uppgift från Finansdepartementet håller regeringen på att bereda utredningsdirektiv om främjandeförbudet. Dessa kommer troligen att vara klara under början av 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det pågående beredningsarbetet bör avvaktas och avstyrker motion 2013/14:Kr286 (M).

Jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om en jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet.

Jämför reservation 3 (MP).

Motionen

Agneta Börjesson m.fl. (MP) anser i kommittémotion 2013/14:Kr214 att det är fel att Svenska Spels sponsringsmedel i huvudsak går till de mansdominerade bollsporterna fotboll, ishockey, handboll, bandy och innebandy. Enligt motionärerna bör staten ställa högre krav på Svenska Spel, som bör få i uppdrag att ta fram en jämställdhetspolicy för sina sponsorsatsningar (yrkande 3).

Bakgrund

Enligt uppgift från Svenska Spel är utgångspunkten för dess sponsring att den ska ske på affärsmässig grund. De sponsrar i dag Fotbollförbundet, Ishockeyförbundet, Handbollförbundet, Bandyförbundet och Innebandyförbundet med totalt närmare 200 miljoner kronor per år. Sponsringsavtalen med de olika förbunden löper på 3–5 år, och när avtalstiden löper ut förs enligt Svenska Spel en diskussion om en eventuell fortsättning. Det finns enligt Svenska Spel ett jämställdhetsperspektiv med vid dess sponsring och i övrigt samarbete med idrotten. Svenska Spels inställning är att idrotten själv bör fördela merparten av de medel som ställs till förfogande inom ramen för sponsringen. Jämställdhetsperspektivet finns med vid de löpande diskussionerna med idrotten och har också gett inflytande över utformningen av sponsringsavtalen. På senare år har detta enligt Svenska Spel bl.a. lett till en förstärkt satsning på talangutveckling inom damfotbollen, profilering av landslagsdamer i innebandy samt att ”prestationsbonusar” (t.ex. guld i nationella och internationella mästerskap) i avtalen är på samma summa oavsett om det handlar om kvinnliga eller manliga idrottsutövare eller idrottslag.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan redovisar Svenska Spel att de har ett jämställdhetsperspektiv med vid sitt arbete med sponsring. Det är inte en fråga för riksdagen i första hand att se över hur Svenska Spel, som är en självständig juridisk person, sköter sin verksamhet. Utskottet anser därför att det inte finns någon anledning att vidta några åtgärder med anledning av motion 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 3, varför den avstyrks.

LAN-spel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av LAN-spel med hänvisning till att de får anses tillgodosedda.

Jämför reservation 4 (MP).

Motionerna

Agneta Börjesson m.fl. (MP) anför i kommittémotion 2013/14:Kr214 att det förmodligen aldrig var lagstiftarens syfte att programmerade datorer för spel, som t.ex. är ihopkopplade i LAN-miljö eller liknande nätverk på internet, skulle omfattas av automatspelslagen och bli tillståndspliktiga. Denna reglering har lett till att internetkaféer som erbjuder sociala spel, men inte andra internetkaféer, tvingas att betala en avgift. Gränsdragningarna uppfattas i dag enligt motionärerna som godtyckliga, och det finns därför enligt motionärerna all anledning att se över dessa regler. Den översyn som Lotteriinspektionen genomförde 2012 kan enligt motionärerna ligga som en del i en större översyn (yrkande 4). Även Maria Ferm m.fl. (MP) har i kommittémotion 2013/14:N441 yrkande 3 en liknande framställan.

Henrik Ripa (M) anser i motion 2013/14:Kr260 att Lotteriinspektionens resurser ska sättas in för att bekämpa illegala hasardspel, men att spel i LAN-miljöer ska behandlas på annat sätt och att tillståndavgifterna där ska tas bort. Denna fråga bör regeringen enligt motionären se över.

Krister Hammarbergh (M) framhåller i motion 2013/14:Kr327 att sedan lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel tillkom har utbudet av olika typer av spel förändrats radikalt. Lagen är därför enligt motionären inte relevant, och regeringen bör därför överväga en förändring av regelverket. En sådan skulle enligt motionären kunna ske inom ramen för regeringens beredning av Spelutredningens förslag.

Bakgrund

Förkortningen ”LAN” (lokalt nätverk) står för en grupp av datorer som alla är kopplade till varandra, och som lätt kan dela filer och mappar fram och tillbaka mellan datorerna.

Regeringsrätten fastslog i en dom (RÅ 2007 ref. 44) att ”verksamhet med programmerade datorer för spel, som till exempel är ihopkopplade i så kallad LAN-miljö eller mot internet och som riktar sig till allmänheten, är att anse som tillståndspliktig verksamhet”. Verksamheten lyder under lagen (1982:636) om visst anordnande av automatspel (automatspelslagen).

Sedan en ändring av 4 § automatspelsförordningen (2004:1062) i oktober 2012 kan företag (internetkaféer och liknande) som anordnar spel på datorer som är programmerade för spel och är ihopkopplade i s.k. LAN-

miljö eller mot internet söka tillstånd hos Lotteriinspektionen. Ansökningsavgiftens storlek beror på antalet spelautomater. Förutom ansökningsavgift tillkommer även en avgift för tillsyn och kontroll.

Lotteriinspektionen fick i regleringsbrevet för 2012 i uppdrag att göra en översyn av automatspelslagen och utreda ett eventuellt behov av författningsändringar till följd av den tekniska utvecklingen och därmed sammanhängande gränsdragningsproblem vad gäller lagens tillämplighet. Uppdraget redovisades till regeringen i september 2012. Lotteriinspektionen angav bl.a. följande:

När automatspelslagen infördes var syftet att komma till rätta med de olämpliga ungdomsmiljöer som kunde uppkomma i spelhallar. Det framhölls att spelhallarna lätt kunde bli tillhåll för personer med sådana sociala problem att de utövade ett dåligt inflytande på ungdomarna. Det påpekades också att spelandet skapade ett penningbehov som kunde utlösa viss kriminalitet. Nämnda förhållanden medför, enligt Lotteriinspektionen, att det allttjämt är rimligt att ställa krav på en verksamhet som i stor utsträckning lockar barn och ungdomar till sig. Den tekniska utvecklingen har samtidigt bidragit till att definitioner och begrepp i lagtexten har gjort lagen svårtillämpad. Enligt Lotteriinspektionens mening kan regleringen i många delar förenklas samtidigt som sanktionssystemet effektiviseras. Lotteriinspektionen anser att syftet med lagen, dvs. att förhindra illegalt spel om pengar och att de i automatspelslagen specifika spelen sker i en miljö som kan anses lämplig för barn och ungdom, kan uppfyllas genom en anmälningsplikt istället för krav på tillstånd. De grundläggande fortsättningarna för bedrivande av verksamheten bör återfinnas i lag (eventuellt med en föreskriftsrätt för Lotteriinspektionen). Förutom de undantag från tillståndsplikten som finns i dag bör förströelsespel som anordnas av en kommun eller en ideell förening undantas också från anmälningsplikt.

Enligt uppgift från Finansdepartementet bereder regeringen frågan om en översyn av automatspelslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet utgår från att de frågeställningar som motionärerna tar upp kommer att behandlas i regeringens översyn av automatspelslagen. Med hänsyn till detta får motionerna 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 4, 2013/14:Kr260 (M), 2013/14:Kr327 (M) och 2013/14:N441 (MP) yrkande 3 anses tillgodosedda och avstyrks.

Motionsyrkanden som bereds i förenklad form

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag som tar upp likalydande eller snarlika frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden och då avslagit.

Motionerna

Utskottet avstyrkte våren 2011 och 2012 (bet. 2010/11:KrU7 och 2011/12:KrU5) motionsyrkanden som har samma lydelse som eller är snarlika nedanstående yrkanden.

Motion 2013/14:Ju322 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som ger illegalt gatuspel om pengar minst fängelse som straff.

Motion 2013/14:N229 av Jan R Andersson (M)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta för glesbygdsföretag att erbjuda spel via Svenska Spel och ATG (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som redovisas ovan har riksdagen avslagit tidigare under mandatperioden. Utskottet ser inte någon anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2013/14:Ju322 (SD) och 2013/14:N229 (M) yrkande 2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Reglerad spelmarknad, punkt 1 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna

2013/14:Kr205 av Andreas Carlson (KD) yrkande 1 och

2013/14:Kr263 av Gunnar Axén och Carl-Oskar Bohlin (båda M) yrkan-
dena 1 och 2 samt

avslår motion

2013/14:Kr263 av Gunnar Axén och Carl-Oskar Bohlin (båda M) yrkande
3.

Ställningstagande

Miljöpartiet de gröna har tidigare i motion 2012/13:Kr247 En bättre reglerad spelmarknad utvecklat sin syn på hur en ny reglering bör se ut och beskrivit behovet av ett nytt restriktivt licenssystem för spel och dobbel i Sverige. Den lagstiftning som i dag reglerar spel och dobbel skrevs innan internet fanns och reglerar inte vare sig traditionella spel via nätet eller de nya spelformerna. Sedan den motionen behandlades av riksdagen våren 2013 har den omfattande marknadsföringen av utländska spelbolag i svenska medier fortsatt. Ingen kan längre ha tilltro till att det främjandeförbud för spelreklam som riksdagen en gång beslutat om kan uppfyllas. Frivilligorganisationerna och travet tappar marknadsandelar till utländska bolag, vilket leder till att förtroendet för det svenska spelmonopolet urholkas. Än mer tappar dagens system i förtroende då aktörer som ATG själva skulle föredra att ingå i ett eventuellt kommande licenssystem. Vi menar att behovet av en mer fungerande spelreglering ökar för var dag som går.

Vad jag här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 1, delvis bifalla motionerna 2013/14:Kr205 (KD) yrkande 1 och 2013/14:Kr263 (M) yrkandena 1 och 2 samt avslå motion 2013/14:Kr263 (M) yrkande 3.

2. Marknadsföring av spel, punkt 2 (SD)

av Margareta Larsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr283 av Margareta Larsson (SD).

Ställningstagande

Den svenska spelmarknaden står inför ett etiskt dilemma i uppgiften att dels locka över spelare från den illegala verksamheten, dels minimera riskerna för spelmissbruk. Denna dubbelroll innebär svårigheter som komplicerats av regeringens otydlighet om vilka riktlinjer som ska gälla för marknadsföringen. Ansvarsrollens suddiga gräns riskerar ogenomtänkta beslut i jakten på marknadsandelar mot utländska spelbolag.

I dagsläget är marknadsföringen tämligen aggressiv i en del reklamslag, vilket troligtvis är ett resultat av uppdraget att få över spelare från den illegala marknaden. Saken har även diskuterats och ifrågasatts i den akademiska litteraturen. Danmark är ett gott exempel på hur spelreklam reglerats. Där har man reglerat en alltför offensiv marknadsföring av spel, nämligen sådan som ger intrycket av att spel bidrar till att lösa finansiella problem eller förbättra spelarens sociala acceptans eller ger sken av att spel bidrar till kända personers personliga framgång.

Sverigedemokraterna anser därför att det är angeläget att höja ambitionerna för att motverka spelmissbruk och anser därmed att ett förbud mot aggressiv marknadsföring är ett steg i rätt riktning.

Vad jag här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr283 (SD).

3. Jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet, punkt 4 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige brukar ofta beskrivas som ett land där jämställdheten har kommit långt. Tyvärr är det svårt att återfinna jämställdhetsperspektiven inom spelverksamheter. Svenska Spel är fortfarande det dominerande spelbolaget i Sverige, och det ägs av svenska staten. Som en del av sin marknadsföring får Svenska Spel använda närmare 200 miljoner kronor varje år till sponsring. Dessa medel går till de fem stora bollsporterna fotboll, ishockey, handboll, bandy och innebandy. Svenska Spel är huvudsponsor för dessa. Sponsringen sker dels genom direktsponsring från Svenska Spel av exempelvis elitserielag och medaljörer, dels genom specialidrottsförbundens enskilda sponsoravtal med Svenska Spel. Idrottsförbunden fördelar själva avtalssponsring inom respektive idrott. Sponsormedlen som fördelas genom avtalssponsring till förbunden är inte på förhand riktade till vare sig män eller kvinnor eftersom idrottsförbunden själva ansvarar för fördelningen av medel. Svenska Spel har aldrig haft en formell jämställdhetspolicy i fördelningen av medel till förbunden.

Det är uppenbart att Svenska Spel har valt att ge sponsormedel till de olika förbunden utifrån gamla konserverande idéer om vilka som historiskt har synts mest – och det har varit mansdominerade sporter. Här behöver staten ställa högre krav. Jag menar att det är hög tid att ge Svenska Spel ett uppdrag att ta fram en jämställdhetspolicy för sina sponsorsatsningar.

Vad jag här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 3.

4. LAN-spel, punkt 5 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 4 och 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 och bifaller delvis motionerna 2013/14:Kr260 av Henrik Ripa (M) och 2013/14:Kr327 av Krister Hammarbergh (M).

Ställningstagande

Sverige har sedan 1982 en lag om automatspel (SFS 1982:636). Syftet var att komma till rätta med de olämpliga ungdomsmiljöer som kunde uppkomma i spelhallar. Lagen gäller för s.k. förströelsespel, dvs. mekaniska eller elektroniska spel där man inte kan vinna pengar eller där vinsten endast är frispel.

Regeringsrätten bestämde 2007 att också programmerade datorer för spel, som t.ex. är ihopkopplade i LAN-miljö eller liknande nätverk på internet, skulle omfattas av automatspelslagen under förutsättning att spelet anordnas för allmänheten eller för att tjäna pengar. Därmed blev också denna verksamhet tillståndspliktig, något som förmodligen aldrig varit lagstiftarens syfte, och som tvingat internetkaféer som erbjuder sociala spel, men inte andra internetkaféer, att betala en avgift. Gränsdragningarna uppfattas i dag som löjeväckande och godtyckliga, och det finns all anledning att se över dessa regler. Den översyn som Lotteriinspektionen genomförde 2012 kan ligga som en del i en större översyn.

Vad jag här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna 2013/14:Kr214 (MP) yrkande 4 och 2013/14:N441 (MP) yrkande 3 samt delvis bifalla motionerna 2013/14:Kr260 (M) och 2013/14:Kr327 (M).

Särskilda yttranden

1. Spelfrågor (S)

Peter Johnsson (S), Per Svedberg (S), Isak From (S) och Agneta Gille (S) anför:

Vi vill påminna om att vi i motion 2012/13:Kr320 redogjort för Socialdemokraternas syn på spelpolitiken. Vi framhöll där att vi tror att det är nödvändigt att omreglera spelmarknaden så att Sverige får en modern spelpolitik, anpassad till dagens tekniska och rättsliga förhållanden. Vi vill att regeringen gör en översyn av den svenska spelpolitiken med hänsyn tagen till våra synpunkter nedan.

Licensierade internetspel

De internationella bolag som vill verka i Sverige ska självklart anpassa sig till krav och myndighetskontroll här. De ska betala skatt på sina vinster här. Vi anser därför att ett antal internetspel bör öppnas för licenser och därmed omfattas av svensk tillsyn och svenska krav på spelansvar. Icke-licensierade aktörer ska inte få tillträde. Vi förordar en lösning med ett fungerande annonsförbud för bolag utan tillstånd i Sverige. I de spel som öppnas för konkurrens ska alla aktörer ha möjlighet att få tillträde till marknaden, om de uppfyller villkoren. Även nuvarande spelarrangörer, såsom folkrörelserna, bör få möjlighet att komma in på internetmarknaden. Operatörer som får erbjuda spel över internet bör beskattas på en nivå som motsvarar den i andra europeiska länder som har öppnat för licenser. Återbetalningen till spelarna bör regleras av staten.

Framtiden för Svenska Spel

Svenska Spel blir i denna ordning en aktör bland andra. Det finns inga hinder för ett statligt bolag för trygga spel också i framtiden. Tvärtom skulle Svenska Spel kunna få tillstånd att konkurrera också på marknader i andra länder som öppnat nätspel för konkurrens. Eventuellt bör Svenska Spel delas i två bolag: ett konkurrensutsatt med samma villkor som andra licensinnehavare och ett annat för spel där bolaget har fortsatt monopol, som fysiska kasinon.

Framtiden för folkrörelserna

Svenska Spel har under de senaste 25 åren fått tillstånd att erbjuda lotterier som är mer eller mindre oförenliga med den svenska traditionella ordningen där fysiska lotterier har förbehållits föreningslivet. Folkrörelsernas ställning på spelmarknaden har försvagats genom detta. Vid en omreglering bör ett riktmarke vara att värna och återupprätta folkrörelsernas traditionella ställning på lotterimarknaden. Därför bör en översyn göras av

vilka lotterier Svenska Spel ska tillåtas erbjuda i framtiden. En omprövning behöver göras till förmån för de allmännyttiga ändamål som tillgodoses genom folkrörelserna.

Inrätta en spelmyndighet

Tillstånd, tillsyn och insatser kring spelproblem bör samordnas i en myndighet med tillräckliga resurser. Myndigheten ska – inom de ramar som läggs fast i lag och förordning – avgöra vilka spel som ska tillåtas och villkoren för varje spelform. De tillstånd som för närvarande beslutas av regeringen ska i fortsättningen behandlas av myndigheten. Speltillsynen behöver få effektivare möjligheter till ingripanden. Det behövs tydligare krav på spelarrangörernas ansvar. Det kan handla om åldersregler, krav på avstängningsmöjligheter och tidsbegränsningar.

Den nya spelmyndigheten bör ha i uppdrag att svara för forskning och bredare information om spelandets risker samt ansvara för att reglera och finansiera stödinsatser. Myndighetens uppdrag ska finansieras av spelbranschen.

Samhällets insatser vid spelproblem – förebyggande och vård – ska vara skattefinansierade och prövas i budgeten i ett långsiktigt perspektiv. En avräkning av kostnaderna ska ske mot statens intäkter av spelskatt. Detta ska årligen redovisas för riksdagen.

Spelautomater

Det finns anledning att se över hela spelautomatfrågan i ett brett perspektiv, inklusive frågan om spelformen ska tillåtas. Samtidigt bör det klarläggas hur samhället effektivare kan bekämpa de illegala automaterna.

2. Spelfrågor (V)

Lars Ohly (V) anför:

Spelpolitiken är i dag satt under lupp, och det pågår mycket diskussion om hur den framtida spelmarknaden ska se ut. Den i dag reglerade spelmarknaden föreslås bl.a. omvandlas till en licensburen, omreglerad och mer fri marknad där utländska kommersiella spelbolag framför allt kan släppas in på nätet och där konkurrera med andra aktörer. Vänsterpartiet ser inte detta som en bra lösning. Vi vet dock att något måste göras för att rätta till vissa missförhållanden som finns med dagens reglering. Exakt hur detta ska göras finns det inte något bra svar på i dag, men det kommer att vara nödvändigt att hitta lösningar inom en snar framtid. Vänsterpartiet ser framför allt att den svenska idrottsrörelsen måste värnas, liksom de inkomster som genereras till de goda syften som hela den svenska ideella sektorn står för. Dessutom måste en lösning innehålla ett fortsatt bra arbete med att dels förebygga spelmissbruk, dels ta hand om och rehabilitera de spelmissbrukare som finns i dag.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Ju322 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som ger illegalt gatuspel om pengar minst fängelse som straff.

2013/14:Kr205 av Andreas Carlson (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett licenssystem för privata spelaktörer.

2013/14:Kr214 av Agneta Börjesson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett restriktivt licenssystem.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram en jämställdhetspolicy för Svenska Spels sponsorverksamhet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Lotteriinspektionen i uppdrag att se över social gaming och LAN-spel.

2013/14:Kr260 av Henrik Ripa (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över tillstånden gällande spel i LAN-miljö.

2013/14:Kr263 av Gunnar Axén och Carl-Oskar Bohlin (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spelmonopol och omreglering av spelmarknaden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privata aktörers möjlighet att bedriva spelverksamhet i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konsumentskydd.

2013/14:Kr283 av Margareta Larsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, som ägare till Svenska Spel, ska förbjuda aggressiv marknadsföring av spel.

2013/14:Kr286 av Carl-Oskar Bohlin och Gunnar Axén (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheten till en översyn av främjandeförbudet i 38 § och 54 § andra stycket lotterilagen (1994:1000) inom ramen för regeringens pågående utredning om spelfrågan.

2013/14:Kr327 av Krister Hammarbergh (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om automatspel.

2013/14:N229 av Jan R Andersson (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta för glesbygdsföretag att erbjuda spel via Svenska Spel och ATG.

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av reglerna för speltillstånd.